

ارزیابی فعالیت آنتی اکسیدانی پپتیدهای تخلیص شده از هیدرولیز روتیفر *Brachionus plicatilis*

کوثر خفایی زاده^۱، نسرین سخایی^۱، بابک دوست شناس^{۱*}، کمال غانمی^۲، حسین ذوالقرنین^۱

babakdoust@yahoo.com

۱-گروه زیست شناسی دریا، دانشکده علوم دریایی و اقیانوسی، دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر

۲-گروه شیمی دریا، دانشکده علوم دریایی و اقیانوسی، دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر

تاریخ دریافت: دی ۱۳۹۴

تاریخ پذیرش: فروردین ۱۳۹۵

چکیده

روتیفرها گروه مهمی از زئوپلانکتون های اکوسیستم های آبی را تشکیل داده و دارای مقادیر نسبتاً زیادی از اسیدهای چرب غیر اشباع، پروتئینها و پپتیدها می باشند. روتیفرها از جمله *Brachionus plicatilis* به عنوان یکی از منابع مهم غذای زنده لارو ماهیان دریایی در آبی پروری محسوب می شوند. هدف این مطالعه ارزیابی فعالیت آنتی اکسیدانی پپتیدهای تخلیص شده از روتیفر *B. plicatilis* می باشد. در این پژوهش، پپتیدهای آنتی اکسیدانی از این روتیفر به وسیله آنزیم-های *Alcalase* و α -*Chymotrypsin*, *Papain*, *Neutrase*, *Pepsin*, *Trypsin* مهارکنندگی رادیکال آزاد دی فنیل پیکریل هیدرازیل (DPPH) مورد ارزیابی قرار گرفتند. همچنین، با استفاده از فعالیت کروماتوگرافی متوالی جداسازی و خالص سازی شدند. نتایج نشان داد که پپتید هیدرولیز شده با پپسین در مقایسه با دیگر هیدرولیزها، بالاترین فعالیت آنتی اکسیدانی را دارد. فعالیت مهارکنندگی هیدرولیز پپسین ۵۸٪ در ۰/۰۱۵ میلی مولار DPPH مورد ارزیابی قرار گرفت. در نهایت، هیدرولیز پپسین به ترتیب با استفاده از روش های کروماتوگرافی متوالی شامل ژل فیلتراسیون کروماتوگرافی (سفادکس G-250) و فاز معکوس مایع کروماتوگرافی با کارایی بالا (HPLC) روی ستون Eurospher C18 (۲۵۰×۴/۶mm) جداسازی و خالص سازی شدند. نتایج این تحقیق نشان داد که هیدرولیزهای گونه ی *B. plicatilis* دارای فعالیت آنتی اکسیدانی چشمگیری بوده و امکان استفاده از آن به عنوان مکمل در مواد غذایی قابل بررسی می باشد.

کلمات کلیدی: روتیفر، DPPH، پپتیدهای آنتی اکسیدانی، آنزیم های هیدرولیزی، پپسین

مقدمه

روتیفرها در آبرزی پروری خصوصاً تغذیه در مراحل لاروی انواع ماهیان و میگوها دارای اهمیت به سزایی می باشند که این اهمیت ناشی از اندازه کوچک آنها (۱۰۰ تا ۳۴۰ میکرون)، سرعت شنای کم، معلق ماندن در ستون آب، سرعت بالای تولید مثل، قابلیت هضم زیاد و داشتن انواع آمینو اسیدها، انتقال اسیدهای چرب ضروری خصوصاً امگا ۳ می باشد (Shei et al., 2012). گونه ی *Brachionus plicatilis* به عنوان گونه ی غالب روتیفر در رودخانه بهمنشیر(خفایی، ۱۳۹۴) معرفی شده و همچنین در بسیاری از مراکز تکثیر و پرورش همانند ایستگاه تحقیقاتی بندر امام خمینی و ایستگاه موسسه تحقیقات بین المللی تاس ماهیان دریای خزر مورد استفاده قرار می گیرد (روفچایی، ۱۳۹۴). اما در میان منابع مختلف زیستی، فعالیت آنتی‌اکسیدانی در پپتیدهای روتیفر به اندازه کافی مطالعه نشده است (Byun et al., 2009). مطالعات مربوط به روتیفرها بیشتر بر روی اسیدهای چرب غیراشباع به خصوص سری n-3 (Ando et al., 2004)، همچنین پروتئین و میزان اسید آمینه و ترکیبات سازنده روتیفرها متمرکز شده است (Aragão et al., 2004; Srivastava et al., 2006).

به طور کلی پپتیدهای استرس اکسیداتیو به علت عدم توازن بین تشکیل رادیکال‌های آزاد و حذف آنها توسط سیستم‌های دفاعی آنتی‌اکسیدانی مانند سوپراکسید دیسموتاز (SOD)، کاتالاز (CAT)، گلووتایتون پراکسیداز (GSH-Px)، گلووتایتون ردوکتاز (GR)، تری پپتید گلووتایتون (GSH) و ویتامین‌های A و C، ایجاد می شود (Nazeer et al., 2012). به جهت مقابله با چنین شرایطی استفاده از آنتی‌اکسیدان‌ها برای محافظت بدن در برابر استرس‌های اکسیداتیو ضرورت می یابد. به طور کلی بسیاری از آنتی‌اکسیدان‌های مصنوعی مانند هیدروکسی آنیزول بوتیلید^۱، (BHA)، هیدروکسی تولوئن بوتیلید^۲ (BHT)، تری- بوتیل هیدروکینون^۳ (TBHQ) و گالات پروپیل^۴ (PG) برای به

تأخیر انداختن اکسیداسیون لیپد، به محصولات غذایی اضافه می‌شوند با این وجود، استفاده از این آنتی‌اکسیدان‌ها باید تحت نظارت دقیق انجام شود چرا که علی‌رغم کارایی بالا و نیز ارزانی نسبی، مصرف آنها به دلیل خاصیت سرطان‌زایی و تمایل روز افزون مردم جهت پرهیز از مصرف یا به حداقل رساندن کاربرد افزودنی‌های سنتزی در مواد غذایی رو به کاهش گذارده است (Byun et al., 2009). از این رو، پیدا کردن آنتی‌اکسیدان‌های طبیعی (از جمله منبع آنتی‌اکسیدانی روتیفر) به عنوان یک جایگزین مطمئن در صنایع غذایی بسیار حائز اهمیت شده است. در سال‌های اخیر، پپتیدهای بسیاری از موجودات دریایی مانند ماهی Alaska Pollack (*Theragra chalcogramma*) (Jia et al., 2010)، پوست اسکوئید (*Mendis et al., 2005*)، مارماهی (*Conger*) (Ranathunga et al., 2006)، اویستر (*Qian et al., 2008*)، ده پا (*Balti et al., 2011*)، سفره ماهی (*Ko et al., 2013*) و غیره گزارش شده است که دارای خواص فعال زیستی از جمله آنتی‌اکسیدانی، خواص ضد میکروبی، اثرات کاهش فشار خون، توانایی کاهش کلسترول، ضد انعقادی، ضد سرطان و ... می‌باشند (Hartmann & Meisel, 2007). اما در این میان فعالیت آنتی‌اکسیدانی روتیفرها به علت ارزانی و سهولت تکثیر و پرورش قابل تفکر بوده و دارای اهمیت ویژه ای می باشد لذا با توجه به ضعف نسبی اطلاعات در این مورد بررسی حاضر به مطالعه خاصیت آنتی‌اکسیدانی روتیفرها پرداخته و هدف از آن ارزیابی پتانسیل پپتیدهای آنتی‌اکسیدانی بدست آمده از پروتئین روتیفر است. قابل ذکر است که یکی از جنبه‌های نوع آوری تحقیق حاضر استخراج آنتی‌اکسیدانها از ژئوپلانکتون‌ها به ویژه روتیفرها در کشور است.

مواد و روشها

نمونه برداری روتیفر

نمونه بردار در دو فصل تابستان و زمستان ۱۳۹۳ در ۶ ایستگاه از مصب رودخانه ی بهمنشیر انجام گردید. نمونه های روتیفر با استفاده از تور پلانکتون با چشمه‌ی تور ۱۰۰ میکرون به روش سطحی جمع آوری گردید. گونه روتیفر *B. plicatilis* به عنوان گونه‌ی غالب مصب

¹ Butylated Hydroxyanisole² Butylated Hydroxytoluene³ Tert-Butylhydroquinone⁴ Propyl Gallate

آماده‌سازی هیدرولیز آنزیمی روتیفر
جهت تهیه هیدرولیز آنزیمی، ۰/۱ گرم از روتیفر فریز و خشک شده را به همراه ۰/۱ گرم از آنزیم‌های بالا، بطور جداگانه در ۶ لوله آزمایش حاوی ۱ میلی لیتر بافر مخصوص همان آنزیم ریخته تا به مدت ۱۲ ساعت درون حمام آب و روی همزن مغناطیسی (RH B2) در شرایط مطلوب (دما و pH) مطابق جدول ۱ هیدرولیز شدند. بعد از انجام واکنش، فعالیت آنزیم‌ها با جوشاندن در دمای 100°C به مدت ۱۰ دقیقه متوقف گردید. در نهایت، لوله‌های آزمایش حاوی محلول هیدرولیز آنزیمی روتیفر در دور ۳۵۰۰ به مدت ۴۵ دقیقه سانتریفیوژ (RR-12) شدند (Byun *et al.*, 2009).

رودخانه بهمن شیر معرفی گردید (خفایی، ۱۳۹۴). خالص سازی این گونه با همکاری ایستگاه تحقیقات شیلاتی بندر امام خمینی و بوسیله ی میکروسکوپ معکوس تباین فاز انجام گردید.

خشکاندن و فریز کردن نمونه روتیفر و تهیه مواد مورد نیاز

در آزمایشگاه از نمونه های گونه‌ی مذکور آگیری انجام شده و جهت خشکاندن به مدت ۲۴ ساعت در Freeze dryer قرار گرفتند. سپس نمونه ها به فریزر -20°C جهت نگهداری منتقل شدند. آنزیمهای مورد استفاده در این آزمایش، α -Chymotrypsin, Papain, Neutrase, Pepsin, Trypsin و Alcalase از شرکت سیگما تهیه شد. همچنین 1,1-Diphenyle-2-Pycryl-Hydrazyl (DPPH) نیز از همین شرکت سیگما تهیه گردید.

جدول ۱: شرایط مطلوب هیدرولیز آنزیمی برای آنزیم های مختلف (Byun *et al.*, 2009).

آنزیم	بافر	pH	دما ($^{\circ}\text{C}$)
Alcalase	سدیم فسفات ۵۰ میلی مولار	۷	۵۰
α -Chymotrypsin	سدیم فسفات ۵۰ میلی مولار	۸	۳۷
Neutrase	سدیم فسفات ۵۰ میلی مولار	۸	۵۰
Papain	سدیم فسفات ۵۰ میلی مولار	۶	۳۷
Pepsin	گلايسين-اسيدكلريك ۲۰ میلی مولار	۲	۳۷
Trypepsin	سدیم فسفات ۵۰ میلی مولار	۸	۳۷

نانومتر جذب دارند که از قانون بیر لامبرت پیروی می‌کنند و کاهش جذب آن با میزان ماده آنتی اکسیدان رابطه خطی دارد. هر چه بر مقدار ماده آنتی اکسیدان افزوده شود، DPPH بیشتری مصرف شده و رنگ بنفش بیشتر به سمت زرد متمایل شود (Mishra *et al.*, 2012). آزمایش با DPPH ساده تر، کارآمدتر و سریعتر از روشهای دیگر است، به همین علت رایج‌ترین روش مورد استفاده در ارزیابی فعالیت آنتی اکسیدانی است (Krishnanand *et al.*, 2012).

تعیین فعالیت آنتی اکسیدان به وسیله ی رادیکال آزاد دی فنیل پیکریل هیدرازیل (DPPH)

DPPH از معدود رادیکال‌هایی است که در دمای اتاق پایدار است (Zhong *et al.*, 2011). DPPH ترکیبی است بنفش رنگ که به دلیل حضور گروه های فنیل در ساختارش به صورت رادیکال در آمده و در واقع منبع رادیکال آزاد می‌باشند. این ترکیب با گرفتن یک الکترون از ترکیب آنتی اکسیدان، از رنگ بنفش به زرد تغییر رنگ می‌دهد. رادیکال‌های آزاد موجود در DPPH در ۵۱۷

بدست آمده دوباره توسط DPPH تعیین گردید و در نهایت فرکشنی که دارای بالاترین خواص آنتی اکسیدانی است مشخص گردد (Lee et al., 2009; Byun et al., 2010).

نتایج

نتایج آماده سازی هیدرولیز پروتئین روتیفر و بررسی خواص آنتی اکسیدانی آنها

به منظور تهیه پپتیدهای آنتی اکسیدانی از *B. plicatilis*، ۶ هیدرولیز با استفاده از فعالیت مهارکنندگی رادیکال DPPH، مورد ارزیابی قرار گرفتند. همانطور که در شکل ۱ نشان داده شده است، فعالیت مهارکنندگی رادیکال DPPH هیدرولیز آنزیم های پپسین، پاپین، آلکالاز، تریپسین، α -کیموترپسین، و نئوتراز به ترتیب ۵۸، ۵۶، ۴۴، ۲۵، ۲۳، و ۱۴٪ بود که هیدرولیزهای پپتیکی (گوارشی) یعنی پپسین، پاپین و آلکالاز به ترتیب با مقادیر ۵۸، ۵۶، و ۴۴٪ در ۰/۱۵ میلی گرم در میلی لیتر DPPH در مقایسه با دیگر هیدرولیزها بالاترین فعالیت آنتی اکسیدانی را از خود نشان دادند.

نتایج خالص سازی پپتیدهای آنتی اکسیدانی با استفاده از HPLC

خالص سازی پپتیدهای آنتی اکسیدانی از هیدرولیز پپسین، با استفاده از تکنیک های مختلف کروماتوگرافی انجام شد. در گام نخست، هیدرولیز پپسین روی ستون کروماتوگرافی سفادکس G-25، ۴ فرکشن جداسازی شد (F₁-F₄) (شکل ۱). تمامی فرکشن های جمع آوری شده مجدداً در معرض فعالیت آنتی اکسیدانی DPPH قرار گرفتند. همان طور که در شکل ۳ مشاهده می شود فرکشن F₄ با ۵۸٪ دارای بالاترین فعالیت مهارکنندگی روی رادیکال DPPH است. در گام بعدی، جداسازی F₄ با استفاده از فاز معکوس HPLC روی ستون Eurospher 100-5 C18 (۶،۴mm) (۲۵۰×) انجام شد که هشت فرکشن (F₄-1 - F₄-8) مختلف بدست آمد (شکل ۴). از بین فرکشن های بدست آمده مشاهده شد که فرکشن F₄-3 و F₄-1 بیشترین قدرت آنتی اکسیدانی را دارا می باشند (شکل ۵).

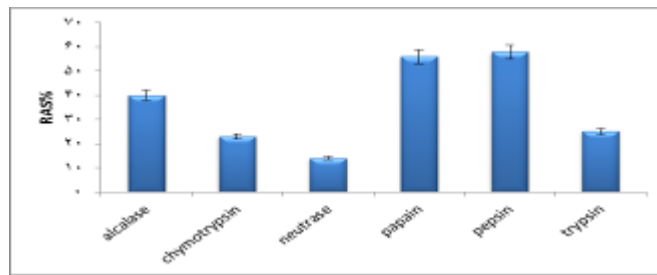
تعیین فعالیت مهارکنندگی طبق روش Hsieh و Yen (۱۹۹۵) انجام گردید. در این مرحله برای تعیین خاصیت آنتی اکسیدانی، به ۱ میلی لیتر از هر یک از نمونه های هیدرولیز، ۳ میلی لیتر متانول و ۱ میلی لیتر DPPH ۰/۱۵ میلی مولار اضافه شد. مخلوط بدست آمده به شدت تکان داده شد و اجازه داده شد تا در دمای اتاق در تاریکی به مدت ۳۰ دقیقه قرار بگیرد. جذب نوری مخلوط حاصل در طول موج ۵۱۷ نانومتر با استفاده از اسپکتروفوتومتر UV-Vis مدل (UV331) اندازه گیری گردید. برای تهیه محلول کنترل از ۴ میلی لیتر متانول و ۱ میلی لیتر DPPH استفاده شد. درصد فعالیت مهارکنندگی رادیکال DPPH مطابق فرمول زیر محاسبه گردید (Akinmoladun et al., 2007):

$$SA^{\%} = \frac{Abs_{control} - Abs_{sample}}{Abs_{control}} \times 100$$

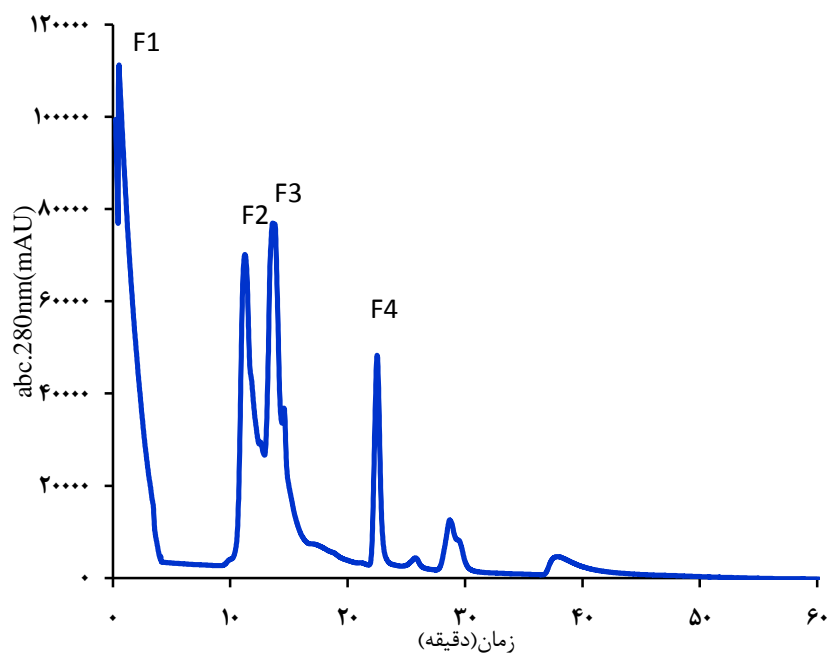
خالص سازی پپتیدهای آنتی اکسیدانی با استفاده از HPLC

به منظور ارزیابی پتانسیل آنتی اکسیدانی پپتیدهای بدست آمده از پروتئین روتیفر، هیدرولیز روتیفری که دارای بیشترین مقدار خاصیت آنتی اکسیدانی است را در جهت بدست آوردن پپتیدهای آنتی اکسیدانی روی ستون ژل فیلتراسیون سفادکس (G-250) دستگاه HPLC (۲۵۰×۹/۴mm) قرار داده و با توجه به اندازه های مولکولی جداسازی انجام گردید. پس از جداسازی فرکشن ها، خاصیت آنتی اکسیدانی آنها با استفاده از DPPH تعیین و فرکشن دارای بالاترین فعالیت مهارکنندگی دوباره به دستگاه HPLC تزریق شد تا توسط فاز معکوس دستگاه کروماتوگرافی مایع با کارایی بالا (HPLC) روی ستون Eurospher 100-5 C18 (۶/۴mm) (۲۵۰×) با استفاده از گرادیان شیب خطی استونیتریل (۵۰ دقیقه ۵۰ v.v، ۵۰٪ -۵۰٪) شامل ۰/۱٪ تری فلورو استیک اسید (TFA) در یک میزان جریان ۱ میلی لیتر بر دقیقه جداسازی انجام گردید. این بخش ها دوباره روی همان ستون با استفاده از گرادیان خطی همان استونیتریل که شامل ۰/۱٪ TFA در میزان جریان ۱ میلی لیتر بر دقیقه کروماتوگرافی شدند. فعالیت مهارکنندگی فرکشن های

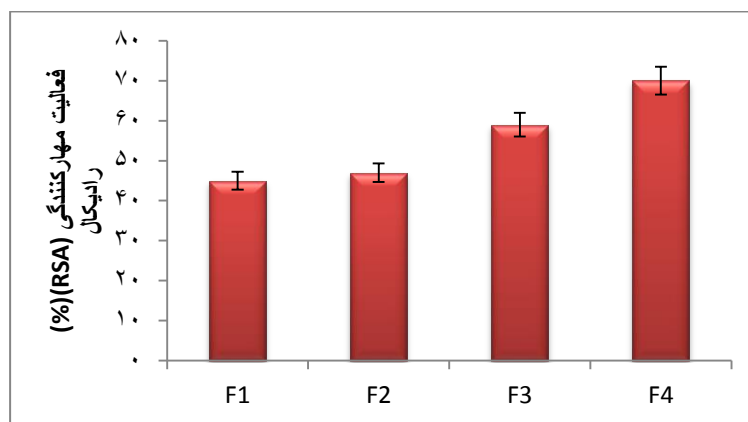
⁵ Radical Scavenging Activity

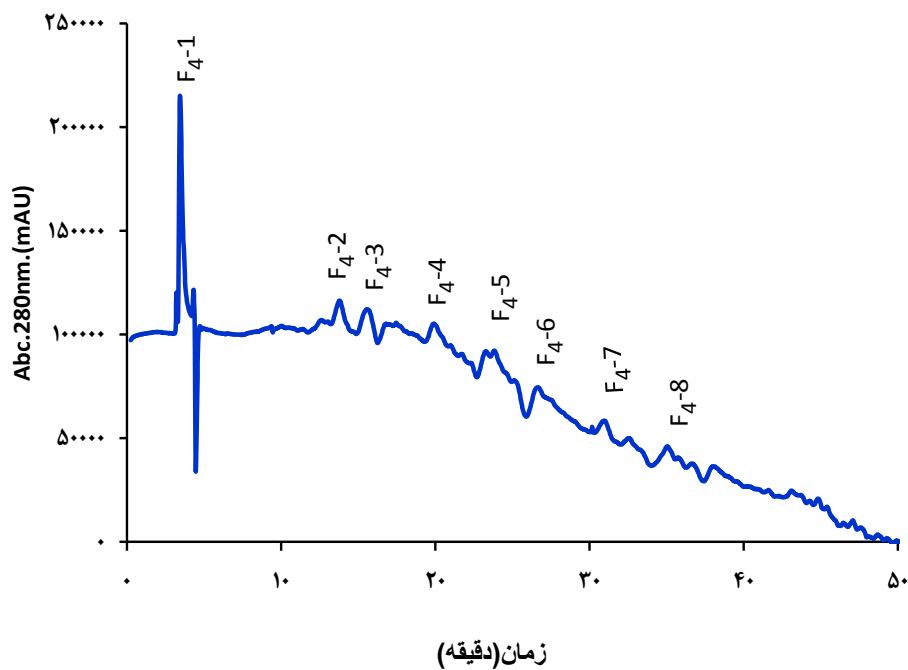
شکل ۱: فعالیت مهارکنندگی رادیکال DPPH هیدرولیز روتیفر آماده شده توسط آنزیم‌های مختلف مهارکنندگی

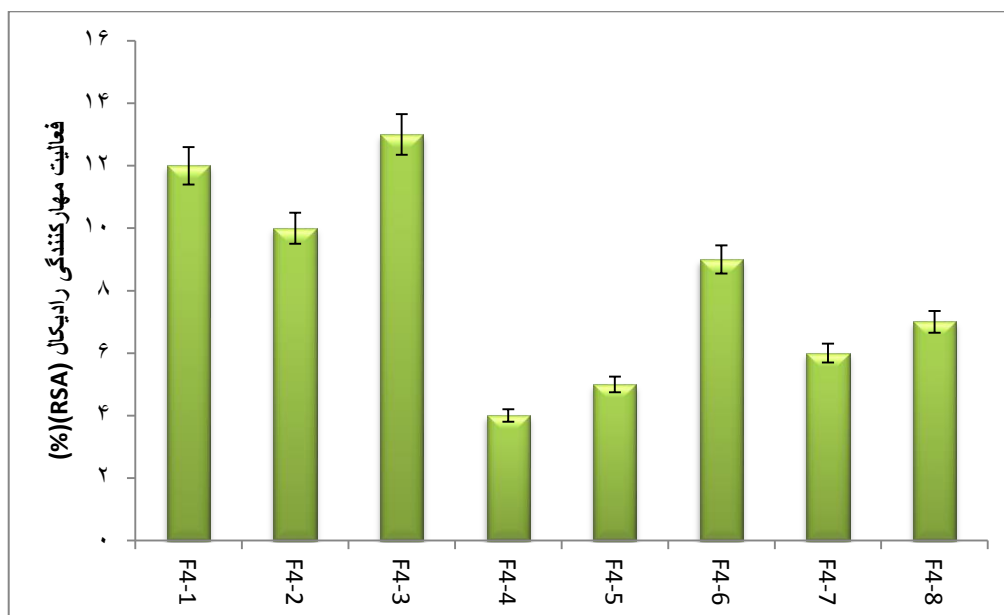
شکل ۲: جداسازی پپتیدهای آنتی اکسیدانی از هیدرولیز پیسین روتیفرهای *B. plicatilis* توسط ژل سفادکس G-25 کروماتوگرافی

شکل ۳: اندازه گیری میانگین فعالیت آنتی اکسیدانی هر یک از فرکشن‌ها توسط فعالیت مهارکنندگی رادیکال DPPH.

شکل ۴: جداسازی پپتیدهای آنتی اکسیدانی فرکشن فعال F₄ با استفاده از فاز معکوس HPLC روی ستون Grom-sil 120 OSD-5 ST

شکل ۵: اندازه گیری میانگین فعالیت آنتی اکسیدانی فرکشن های حاصل از فرکشن F₄ توسط فعالیت مهارکنندگی رادیکال DPPH

های α -Chymotrypsin, Papain, Neutrase, Pepsin, Trypsin و Alcalase و با استفاده از فعالیت مهارکنندگی رادیکال آزاد DPPH مورد شناسایی و ارزیابی قرار گرفتند. در نهایت، هیدرولیز پپسین (۵۸) و ۵۶٪ در غلظت ۱ میلی گرم بر میلی‌لیتر در مدت زمان هیدرولیز ۱۲ ساعت) بالاترین فعالیت آنتی اکسیدانی را نشان داد (شکل ۱) با استفاده از روش های کروماتوگرافی جداسازی شد (شکل ۲). قابل ذکر است که پپسین آنزیم گواری هست که از پانکراس گاو استخراج می‌شود (Byun *et al.*, 2009). در حالی که هیدرولیز Neutrase پایین ترین فعالیت آنتی اکسیدانی را نشان داد (شکل ۱). در مطالعه مشابه دیگر Byun و همکاران (۲۰۰۹)، پروتئین روتیفر *B. Plicatilis* را با استفاده از پروتئازهای Chymotrypsin, Papain, Neutrase, Pepsin, Trypsin و Alcalase) به منظور تهیه پپتیدهای آنتی اکسیدانی هیدرولیز نمودند. نتایج این تحقیق نشان داد که در فعالیت‌های پپتیدهای آنتی اکسیدانی هیدرولیزهای مستخرج از روتیفر *B. Plicatilis* که توسط فعالیت مهارکنندگی DPPH ارزیابی شده اند، بیشترین هیدرولیز مربوط به پپسین (۵۷٪ غلظت ۱ میلی مولار در مدت زمان هیدرولیز ۱۲ ساعت) و پایین ترین هیدرولیز مربوط به آنزیم Neutrase فعالیت آنتی اکسیدانی را در مقایسه با دیگر هیدرولیزها می‌باشند.

Kim و همکاران (۲۰۰۷)، برای استخراج پپتیدهای آنتی اکسیدانی از پروتئین اسکلت ماهی Hoki از شش پروتئاز (Pepsin, Trypsin, Papain, Alcalase, a-) استفاده نمودند و فعالیت-های آنتی اکسیدانی آنها را هم با استفاده از روش پراکسیداسیون لیپید و روش مهارکنندگی رادیکال DPPH تعیین کردند. در میان هیدرولیزها، هیدرولیز گواری پپسین دارای بالاترین فعالیت آنتی اکسیدانی بودند که با نتایج حاضر مطابقت دارد. در حالیکه Wang و همکاران (۲۰۱۳) بر روی خالص‌سازی پپتیدهای آنتی اکسیدانی از صدف‌های دو کفه‌ای آبی (*Mytilus edulis*) توسط ۴ آنزیم Neutrase, Papain, Pepsin و Alcalase داشتند، مشاهده نمودند که در مدت زمان هیدرولیز ۳ ساعت، هیدرولیز Neutrase دارای بالاترین فعالیت مهارکنندگی DPPH به میزان (۲۸/۸٪) بود و در مدت

روش‌های انجام HPLC با ۴۰-۰٪ استونیتریل به عنوان فاز همراه در جریان ۲/۰ میلی گرم بر دقیقه با استفاده از دتکتور در طول موج ۲۸۰ نانومتر انجام شدند.

بحث و نتیجه گیری

اخیراً توجه زیادی نسبت به ترکیبات دریایی به عنوان عوامل امن و مؤثر در پیشگیری و درمان بیماری‌های مزمن شده است. مطالعات گسترده در مورد پپتیدهای حاصل از موجودات دریایی در تولید محصولات غذایی و نیز دارویی انجام شده است. روتیفرها به ویژه گونه ی *B. Plicatilis* نوعی زئوپلانکتون آب شیرین و لب شور بوده که در شرایط مساعد تولید مثل بکرزایی^۶ داشته و به همین علت در تکثیر و پرورش غذای زنده آبزیان و لارو آنها همواره مورد استفاده قرار می‌گیرند. به عنوان مثال جهت پرورش لارو تاس ماهی ایرانی از روتیفر غنی شده در دوران ابتدای لارو ماهی که دارای تغذیه فعال می‌باشند، استفاده می‌نمایند (روفچایی و همکاران، ۱۳۹۴). از طرف دیگر فعالیت آنتی اکسیدانی قوی در پپتیدهای روتیفرها به اثبات رسیده است (Byun *et al.*, 2009). پپتیدهای دریایی به عنوان یک منبع ارزشمند از ترکیبات فعال زیستی معرفی شده اند که می‌توانند در گسترش صنایع غذایی و دارویی حائز اهمیت باشند. هیدرولیز آنزیمی یکی از روش‌های مؤثر برای تهیه پپتیدهای فعال زیستی از منابع زیستی می‌باشد که به طور گسترده‌ای در جهت ارتقاء و بهبود خواص عملکردی و تغذیه‌ای پروتئین استفاده می‌شود (Phanat *et al.*, 2012). اگر چه پپتید-های آنتی اکسیدانی را می‌توان از روش‌های فیزیکی و شیمیایی مانند گرما دادن یا تجزیه در محلول اسید-قلیایی از پروتئین‌های والد آزاد کرد اما روش هیدرولیز آنزیمی به دلیل شرایط قابل کنترل و معتدل تر در جهت ایجاد ثبات در پپتیدها و اطمینان از تکرار پذیری نتیجه در آن، به طور گسترده‌ای در آماده‌سازی پپتیدهای آنتی اکسیدانی از منابع دریایی استفاده می‌شود (Wu *et al.*, 2015).

در این پژوهش، فعالیت‌های آنتی اکسیدانی هیدرولیزهای استخراج شده از روتیفر *B. Plicatilis* به وسیله آنزیم-

⁶ parthenogenesis

روتیفر یاد شده آن را پس از تحقیقات تکمیلی به بخش صنعت نیز برای انبوه‌سازی معرفی نمود.

تشکر و قدردانی

بر خود لازم می‌دانیم که مراتب تشکر و قدردانی خود را از همکاری مهندس پقه کارشناس ایستگاه تحقیقاتی شیلات بندر امام خمینی ابراز می‌نمائیم.

منابع

خفایی، ک.، ۱۳۹۴. بررسی تنوع زیستی گونه‌های روتیفر بهم‌نشیر و تعیین پتانسیل تولید پپتیدهای آنتی‌اکسیدان از گونه‌های غالب آن از رودخانه ی بهم‌نشیر. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر. ص ۹۶.

روفچایی، ر.، فلاحی کپورچالی، م.، پروانه مقدم، د. و چوبیان، ف.، ۱۳۹۴. تاثیر روتیفر آب شیرین غنی شده با ویتامین C بر شاخصهای رشد لارو تاسماهی ایرانی (*Acipenser persicus*). مجله علمی شیلات ایران (۳) ۲۴، ۱۳۹-۱۴۴.

Akinmoladun, A.C., Ibukun, E.O., Afor, E., Akinrinlola, B.L., Onibon, T.R., Akinboboye, A.O., Obuotor, E.M. and Farombi, E.O., 2007. Phytochemical constituents and antioxidant properties of extracts from the leaves of *Chromolaena odorata*. Scientific research and essay Journal, 2(5):163-165.

Ando, Y., Kobayashi, S., Sugimoto, T. and Takamaru, N., 2004. Positional distribution of n-3 highly unsaturated fatty acids in triacyl-sn-glycerols (TAG) of rotifers (*Brachionus plicatilis*) enriched with fish and seal oils TAG. Aquaculture, 229(1): 275-288.

Aragão, C., Conceição, L. E., Dinis, M. T. and Fyhn, H.J., 2004. Amino acid pools of rotifers and *Artemia* under different

زمان ۴ ساعت هیدرولیز Pepsin دارای بالاترین فعالیت مهارکنندگی بود که تا حدی با نتایج ارزیابی تحقیق حاضر هم‌خوانی دارد. پس مدت زمان هیدرولیز نیز عامل مهمی در فعالیت مهارکنندگی می‌باشد. در تایید نتایج حاضر نیز Wang و همکاران (۲۰۱۳) گزارش نمودند که زمان هیدرولیز و نوع آنزیم بر روی فعالیت آنتی‌اکسیدانی اثر می‌گذارد. آقای Chen و همکاران (۱۹۹۵) ثابت کرده‌اند که فعالیت آنتی‌اکسیدانی پروتئین‌ها می‌تواند از طریق هیدرولیز با آنزیم‌های خاصی افزایش یابد و بدین ترتیب برخی پپتیدها فعالیت آنتی‌اکسیدانی قوی‌تری نسبت به سایر پپتیدها نشان دهند. علاوه بر این، فعالیت آنتی‌اکسیدانی هیدرولیز پروتئین به سوبسترای پروتئین، ویژگی آنزیم، شرایط مورد استفاده در طول هیدرولیز و درجه هیدرولیز بستگی دارد. Phanat و همکاران (۲۰۱۲) فعالیت‌های آنتی‌اکسیدانی هیدرولیز پروتئین پوست کوسه ماهی Blacktip را در مدت زمان‌های مختلف هیدرولیز مقایسه کردند. آنها نشان دادند که هیدرولیز بیشتر با فعالیت آنتی‌اکسیدانی قوی در ارتباط است. اگرچه، با هیدرولیز طولانی مدت، پروتئین‌ها و یا زنجیر-های بلند پپتیدی به قطعات کوچکتر تبدیل می‌شوند. با این حال، هیدرولیز بیش از حد ممکن است پپتیدهای آنتی‌اکسیدانی را از بین ببرد.

نتیجه‌گیری کلی

منابع دریایی به عنوان منابع عالی از عصاره زیستی کاربردی قوی شناخته شده است. مطالعات اخیر، مدارکی را ارائه داده‌اند که این مواد طبیعی دریا نقش حیاتی در سلامت انسان و تغذیه بازی می‌کند. روتیفرها به عنوان غذای زنده برای پرورش لارو ماهی‌های دریایی مهم هستند. در این مطالعه، به منظور بررسی فعالیت آنتی‌اکسیدانی، پروتئین روتیفر *B. plicatilis* با استفاده از هیدرولیز آنزیمی و به وسیله آنزیم‌های مختلف مورد ارزیابی قرار گرفت، سپس با استفاده از روش‌های کروماتوگرافی متوالی، پپتیدهای آنتی‌اکسیدانی با مهارکنندگی قوی رادیکال DPPH خالص سازی شدند. نتیجه کلی این تحقیق نشان داد که آنتی‌اکسیدان-های طبیعی را می‌توان از روتیفر *B. plicatilis* جدا سازی نموده و با توجه به ارزانی و سهولت تکثیر و پرورش

- conditions: nutritional implications for fish larvae. *Aquaculture*, 234(1): 429-445.
- Balti, R., Bougatef, A., El Hadj Ali, N., Ktari, N., Jellouli, K., Nedjar-Arroume, N. and Nasri, M., 2011.** Comparative study on biochemical properties and antioxidative activity of cuttlefish (*Sepia officinalis*) protein hydrolysates produced by Alcalase and *Bacillus licheniformis* NH1 proteases. *Journal of amino acids*. 1-11. doi:10.4061/2011/107179.
- Byun, H.G., Lee, J.K., Park, H.G., Jeon, J. K. and Kim, S.K., 2009.** Antioxidant peptides isolated from the marine rotifer, *Brachionus rotundiformis*. *Process Biochemistry*, 44(8): 842-846.
- Chen, H.M., Muramoto, K. and Yamauchi, F., 1995.** Structural analysis of antioxidative peptides from soybeanb-conglycinin. *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 43, 574-578.
- Hartmann, R. and Meisel, H., 2007.** Food-derived peptides with biological activity: from research to food applications. *Current opinion in biotechnology*, 18(2): 163-169.
- Jia, J., Zhou, Y., Lu, J., Chen, A., Li, Y. and Zheng, G., 2010.** Enzymatic hydrolysis of Alaska pollack (*Theragra chalcogramma*) skin and antioxidant activity of the resulting hydrolysate. *Journal of the Science of Food and Agriculture*, 90(4): 635-640.
- Kim, S.Y., Je, J.Y. and Kim, S.K., 2007. Purification and characterization of antioxidant peptide from hoki (*Johnius belengerii*) frame protein by gastrointestinal digestion. *The Journal of Nutritional Biochemistry*, 18(1): 31-38.
- Ko, J.Y., Lee, J.H., Samarakoon, K., Kim, J.S. and Jeon, Y.J., 2013.** Purification and determination of two novel antioxidant peptides from flounder fish (*Paralichthys olivaceus*) using digestive proteases. *Food and Chemical Toxicology*, 52, 113-120.
- Krishnanand, M., Himanshu, O. and Nabo, K.C., 2012.** Estimation of antiradical properties of antioxidants using DPPH assay: a critical review and results. *Food Chemistry*, 130: 1036-1043.
- Lee, J. K., Yun, J. H., Jeon, J. K., Kim, S. K. and Byun, H.G., 2010.** Effect of antioxidant peptide isolated from *Brachionus calyciflorus*. *Journal of the Korean Society for Applied Biological Chemistry*. 53(2): 192-197.
- Mendis, E., Rajapakse, N., Byun, H.G. and Kim, S.K., 2005.** Investigation of jumbo squid (*Dosidicus gigas*) skin gelatin peptides for their in vitro antioxidant effects. *Life Sciences*, 77(17): 2166-2178.
- Mishra, K., Ojha, H. and Chaudhury, N.K., 2012.** Estimation of antiradical properties of antioxidants using DPPH assay: A critical review and results. *Food Chemistry*, 130(4), 1036-1043.
- Nazeer, R.A., Kumar, N.S. and Ganesh, R.J., 2012.** In vitro and in vivo studies on the antioxidant activity of fish peptide isolated from the croaker (*Otolithes ruber*) muscle protein hydrolysate. *Peptides*, 35(2): 261-268.
- Phanat, K., Soottawat, B., Wonnop, V. and Fereidoon, S., 2012.** Gelatin hydrolysate from blacktip shark skin prepared using papaya latex enzyme: antioxidant activity

- and its potential in model systems. *Food Chemistry*, 135: 1118–1126.
- Qian, Z.J., Jung, W.K., Byun, H.G. and Kim, S.K., 2008.** Protective effect of an antioxidative peptide purified from gastrointestinal digests of oyster, *Crassostrea gigas* against free radical induced DNA damage. *Bioresource Technology*, 99(9): 3365-3371.
- Ranathunga, S., Rajapakse, N. and Kim, S.K., 2006.** Purification and characterization of antioxidative peptide derived from muscle of conger eel (*Conger myriaster*). *European Food Research and Technology*, 222(3-4): 310-315.
- Shei, M.R.P., Rodrigues, R.V. and Sampaio, L.A., 2012.** Use of commercial live feeds enrichment during first feeding period of the barber goby *Elacatinus figaro*. *Aquaculture, Aquarium, Conservation & Legislation*, 5(1):9-12.
- Srivastava, A., Hamre, K., Stoss, J., Chakrabarti, R. and Tonheim, S.K., 2006.** Protein content and amino acid composition of the live feed rotifer (*Brachionus plicatilis*): with emphasis on the water soluble fraction. *Aquaculture*, 254(1): 534-543.
- Wang, B., Li, L., Chi, C.F., Ma, J.H., Luo, H.Y. and Xu, Y.F., 2013.** Purification and characterisation of a novel antioxidant peptide derived from blue mussel (*Mytilus edulis*) protein hydrolysate. *Food chemistry*, 138(2): 1713-1719.
- Wu, R., Wu, C., Liu, D., Yang, X., Huang, J., Zhang, J. and Li, H., 2015.** Overview of Antioxidant Peptides Derived from Marine Resources: The Sources, Characteristic, Purification, and Evaluation Methods. *Applied biochemistry and biotechnology*, 176(7): 1815-1833.
- Yen, G.C. and Hsieh, P.P., 1995.** Antioxidative activity and scavenging effects on active oxygen of xylose-lysine maillard reaction products. *Journal of the Science of Food and Agriculture*, 67(3): 415-420.
- Zhong, S., Ma, C., Lin, Y.C. and Luo, Y., 2011.** Antioxidant properties of peptide fractions from silver carp (*Hypophthalmichthys molitrix*) processing by-product protein hydrolysates evaluated by electron spin resonance spectrometry. *Food chemistry*, 126(4): 1636-1642.

Evaluation of antioxidant activity of the purified peptides from hydrolysis of rotifer (*Brachionus plicatilis*)

Khafaeizadeh K.¹, Sakhaei N.¹, Doustshenas B.^{1*}, Ghanemi K.², Zolgharnein H.¹

*babakdoust@yahoo.com

1- Department of Marine Biology, Faculty of marine science, Khorramshahr University of Marine Science and Technology, Khorramshahr, Iran.P.O.Box: 669

2-Department of Marine Chemistry, Faculty of marine science, Khorramshahr University of Marine Science and Technology, Khorramshahr, Iran. P.O.Box: 669

Abstract

Rotifers are an important group of zooplankton in aquatic ecosystems that contain relatively high amounts of unsaturated fatty acids, proteins and peptides. Rotifers, especially *Brachionus plicatilis* species, are one of the important live food sources for maine fish larvae in aquaculture. The aim of this study was to evaluate the antioxidant activities of purified peptides from *B. plicatilis*. Antioxidant peptides of the *B. plicatilis* have been hydrolyzed by Alcalase, α -Chymotrypsin, Papain, Neutrase, Pepsin, and Trypsin. Their antioxidant activity were evaluated by the free radical inhibitory effect of diphenylpicrylhydrazyl (DPPH). Also the sequential chromatography method was used for extraction and purification of the peptides. The results showed that peptides obtained from the pepsin hydrolysate have a higher inhibitory effect than other peptides. Pepsin showed 58% inhibitory effect in 0.015 mM DPPH. Finally, the pepsin hydrolyzate constituents were purified and isolated by gel-filtration chromatography (Sephadex G-250) and reverse-phase liquid chromatography on Eurospher C18 column (250×4.6 mm), respectively. The results of this study have been recognized the high antioxidant activities of extracted hydrolysates from *B. plicatilis* and their feasibility of using them in food industries as a food complement.

Keywords: Rotifers, DPPH, antioxidant peptides, enzyme hydrolysis, pepsin.

Corresponding author